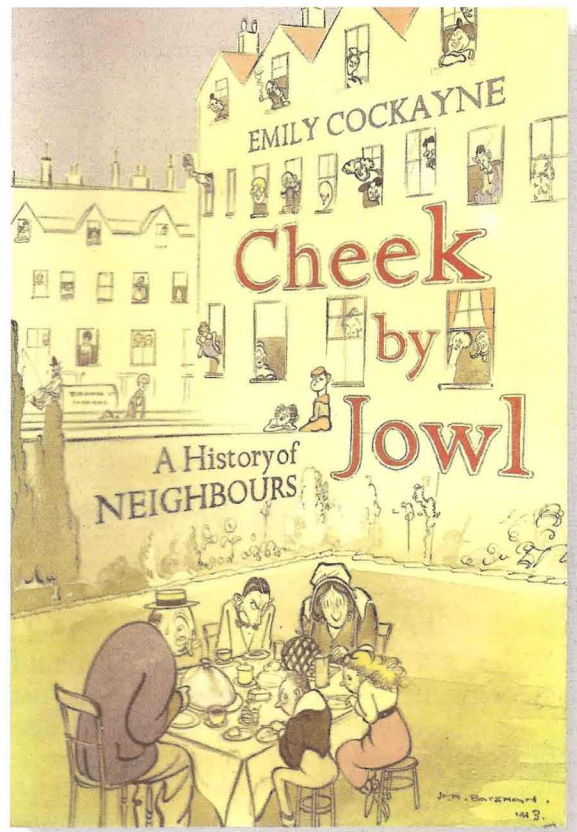

Het zullen je buren maar zijn

Titel: Cheek by Jowl (te vertalen als 'Zij aan zij')
Auteur: Emily Cockayne
Uitgever: Bodley Head
Prijs: € 24,99
Pagina's: 273
ISBN: 978 18 47921345

door Jan Steyaert, lector Fontys Hogescholen

Al jaren staan hondenpoep en verkeersagressie hoog op de irritatie-indexen van Nederland. Daar storen we ons het meest aan. Ook allerlei aspecten van burenrrelaties kunnen ons stevig op de kast jagen. En dan hoeft het niet te gaan om 'zware gevallen' als de Tokkies of andere overduidelijk asociale huishoudens die de sfeer in de wijk grondig verpesten, maar om kleine dingen als burenlawaai, vuilnis dat rondslingert, veel parkeerruimte in beslag nemen...

Zelf heb ik al twintig jaar een prettige relatie met de buren, maar dat dreigt nu fout te gaan na de aankondiging van de buren dat ze de beukenhaag gaan verwijderen. En omdat zij die decennia geleden in overleg met een vorige bewoner plaatsten, zien ze de haag als hun eigendom. Dat gaat nog wat diplomatisch overleg vragen om zowel de haag als de goede burenrrelaties te behouden.

Gedoe met buren is van alle tijden. Dat wordt door Emily Cockayne schitterend in beeld gebracht door het wel en wee van burenrrelaties van de afgelopen acht eeuwen te beschrijven. Dat klinkt als erg ver terug in de tijd, zeker vanuit de overweging dat in 1200 en nog vele decennia daarna West-Europa heel dun bevolkt was en buren wel wat verder van elkaar af woonden dan nu. Het eerste hoofdstuk beslaat dan ook meteen vijf eeuwen en moet gezien worden als opwarmer. De auteur maakt er wel alvast een paar rake observaties die nu nog gelden, zoals architecten die huizen ontwerpen zonder enige

interesse in burenrrelaties, of over het belang van roddelen. Het hoofdstuk over de 18de eeuw gaat vooral over (het gebrek aan) privacy en de groei van sociale steun. Er ontstonden zogenaamde *friendly societies* waarvan leden elkaar hielpen in tijden van nood. Maar onderlinge steun moet niet verward worden met solidariteit, het was puur een vorm van gecollectiveerd eigenbelang. Opvallend in deze eeuw is ook de nabijheid, zowel van arm en rijk als van wonen en werken. Slechte burenrrelaties waren dikwijls het gevolg van de beroepsmatige activiteiten van de andere buur. De huidige grote spreiding van wonen en werken (en de bijhorende tijd in woon-werk verkeer) heeft alvast dat deel opgelost. Met elk hoofdstuk komt de auteur dicht bij het heden en neemt ze meer ruimte om de finesses van burenrrelaties te beschrijven. De grote rode draad door die eeuwen heen is dat we steeds verder van elkaar gaan wonen via meer vrijstaande huizen (geografische afstand), en burenrrelaties er minder toe doen in ons sociaal netwerk (sociale afstand). De anonimiteit in de wijk groeit. De spreiding van onze sociale netwerken ook, eerst door toegenomen mobiliteit, daarna door internet.

Cockayne beschrijft burenrrelaties vanuit een Brits perspectief, maar haar rake observaties zijn zonder enige twijfel door te trekken naar Nederland. Buren zijn een zegen, of een vloek. In extremis trouwen buren, of moorden ze elkaar uit. En daartussen ligt een hele waaier van opties. Het is van alle tijden, van alle plaatsen. En, zoals uit het boek van Cockayne blijkt, steeds boeiend. ■